

Slovak Telekom, a. s., Bajkalská 28, 817 62 Bratislava

Úrad pre reguláciu elektronických komunikácií
a poštových služieb
Odbor správy frekvenčného spektra
Továrenská 7
Bratislava

| Vaše číslo: -

Vybavuje: [REDACTED]

**3. júna 2024 | Pripomienky spoločnosti Slovak Telekom k verejnej konzultácii návrhu možnosti
obnovenia individuálnych povolení na používanie frekvencií z frekvenčného pásma 900 MHz**

Úrad pre reguláciu elektronických komunikácií a poštových služieb, odbor správy frekvenčného spektra (ďalej len „úrad“) zverejnil na verejnú konzultáciu návrh k možnosti obnovenia individuálnych práv na používanie frekvencií z frekvenčného pásma 900 MHz (ďalej len „Výzva“) podľa § 17 zákona č. 452/2021 Z.z. o elektronických komunikáciách v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZEK“) a vyzval dotknuté osoby na predkladanie pripomienok.

Spoločnosť Slovak Telekom, a.s. (ďalej aj ako „Telekom“) ako dotknutá osoba predkladá nasledujúce pripomienky.

V prvom rade bezvýhradne súhlasíme so zámerom úradu obnoviť tie frekvenčné prídely, ktoré boli z historických dôvodov pridelené do 31.12.2025 a prinajmenšom (a ak by nebolo vyhovené našim pripomienkam nižšie) tak zjednotiť expiráciu všetkých frekvenčných prídelení v pásme 900MHz na 7.9. 2026. S ohľadom na značnú rozdrobenosť predmetného frekvenčného pásma a krátku dobu do expirácie súčasných prídelení (cca 1,5 roka) ani nie je k dispozícii iné racionálne riešenie, ktoré by umožnilo zachovať kontinuitu poskytovania mobilných služieb v tejto sieti veľmi dôležitej, ale súčasne jednoznačne najviac históriu zaťaženej časti mobilného spektra.

Pre udržanie kvality mobilnej siete GSM je rovnako dôležité, aby sa bez detailnej diskusie medzi držiteľmi frekvenčných prídelení nemenil ani počet a určenie preferenčných kanálov, desaťročia využívaných jednotlivými operátormi na zabezpečenie pokrytia prihraničných oblastí, vrátane Hlavného mesta SR Bratislavy, jediného hlavného mesta na svete s katastrálnym územím priamo susediacim s dvomi inými štátmi. Aj túto požiadavku je možné zabezpečiť len obnovením súčasných prídelení spektra.

Mobilná technológia GSM siete dosluhuje, pásmo 900MHz je ale jediným pásmom pod 1GHz, v ktorom je táto technológia na Slovensku a v Európe dlhodobo prevádzkovaná. Postupným preladovaním iných, vyšších frekvenčných pásiem z 2G/GSM a 3G/UMTS na novšie technológie význam pásma 900MHz pre GSM paradoxne neklesá, ale práve naopak narastá a už v súčasnosti je jasne viditeľný trend zachovať

900MHz ako pásmo najlepšie zabezpečujúce bazálne pokrytie územia technológiou GSM ako posledné pásmo, v ktorom bude predmetná mobilná sieť prevádzkovaná. V predmetnej súvislosti pripomíname, že relatívne pomalé znižovanie objemu GSM prevádzky je vo veľkej miere závislé aj od výmeny terminálov na strane zákazníkov, ktoré nemáme ako mobilný operátor plne pod kontrolou a pre mnohých koncových užívateľov môže byť finančne náročné.

Z nášho pohľadu je však už v tejto fáze potrebné zohľadniť aj deklarovaný dlhodobý zámer, ktorý má úrad s frekvenčným pásmom 900MHz. Konkrétne, úrad jednoznačne, zreteľne a s vylúčením iných možností prezentoval zámer uskutočniť multispektrálnu aukciu na pridelenie početných mobilných frekvencií na obdobie rokov 2029 – 2048, pričom súčasťou tejto aukcie má byť aj frekvenčné pásmo 900 MHz; je preto potrebné tento zámer zohľadniť už pri nastavovaní parametrov navrhovaného obnovenia individuálnych povolení a vysporiadať sa aj s časovým obdobím 8.9.2026 – 31.12.2028.

Na zosúladenie časového rámca konzultovanej obnovy práv a multispektrálnej aukcie navrhujeme obnovu všetkých individuálnych povolení vo frekvenčnom pásme 900MHz nielen do 7.9.2026, ale až do 31.12.2028. Na takéto rozhodnutie existuje viacero dôležitých dôvodov:

- a) Je všeobecne známou skutočnosťou, že mobilné komunikácie sú finančne veľmi náročným odvetvím. Priemerný investičný cyklus jednotlivých generácií mobilných sietí je len približne 8 rokov.

Po zrušení viac ako dva roky pripravovanej aukcie frekvenčného spektra v pásme 900MHz a 2100MHz začiatkom t.r. sa mobilný sektor dostal do bezprecedentnej situácie, v ktorej operátori namiesto zabezpečenia dlhodobej investičnej stability pre obidve pásma (plánované pridelenie do r. 2045) čelia neistote, či a v akom rozsahu budú môcť tieto dôležité pásma využívať už po uplynutí 1,5 roka, teda menej ako 20% životného cyklu mobilných sieťových zariadení. Už dnes sme mali v Telekomo objednávať nové sieťové zariadenia na nasadenie po r. 2026 a už dnes je na objednanie a inštaláciu takýchto zariadení v štandardnom režime neskoro.

Telekom je úradu vďačný za navrhované predĺženie predvídateľnosti v oblasti riadenia frekvenčného spektra aspoň o 8 mesiacov, to ale nestačí. Len kombináciou obnovy individuálnych práv do konca roka 2028 a následnej multispektrálnej aukcie zabezpečí úrad časový horizont poskytujúci dostatočnú predvídateľnosť pre realizáciu zložitých investičných rozhodnutí, ktoré stoja pred mobilným sektorom už v súčasnosti.

- b) Pretrvávajúca neistota vo využívaní významnej časti mobilného spektra neprospieva ani dosiahnutiu cieľov Digitálnej dekády EÚ, ktorá predpokladá v roku 2030 plošné pokrytie 5G.
- c) Naopak, ďalšou výhodou obnovy individuálnych povolení do 31.12.2028 je poskytnutie dostatočného časového priestoru pre realizáciu spojenia frekvenčného pásma 900 MHz do ucelených blokov (reshuffling), čo následne uľahčí aj prechod na novopridelené 2x5MHz bloky pre obdobie r. 2029 – 2048 a aj rýchlejšie budovanie pokrytia 5G vo všetkých dostupných frekvenčných pásmach.

Na prípravu a realizáciu reshufflingu pásma 900MHz, s nevyhnutnosťou paralelne zabezpečiť aj prevádzku GSM, je totiž obdobie cca 2 rokov (do septembra 2026) nedostatočné. Tento záver potvrdzuje aj nedávna skúsenosť celého slovenského mobilného sektora s reshufflingom pásma 1800MHz.

Realistickejšie sa ale javí uskutočnenie tohto cieľa už relatívne skoro po septembri 2026, pravdepodobne v r. 2027. Na podporu dôležitej úlohy úradu zabezpečiť efektívne využitie frekvenčného spektra je Telekom pripravený prijať aj záväzok zabezpečiť preusporiadanie spektra do ucelených blokov, avšak iba v prípade obnovy do 31.12.2028.

Realizácia tohto záväzku by mala podľa nášho názoru prebehnúť formou komerčných rokovaní operátorov, ktorí výsledok takýchto rokovaní následne predložia úradu; teda cestou, ktorá sa osvedčila aj pri reshufflingu pásma 1800MHz.

- d) Obnovenie individuálnych povolení do konca r. 2028 by uľahčilo úradu aj zabezpečenie avizovanej povinnosti v rovnakom predpokladanom časovom rámci prevádzkovať sieť v štandarde GSM, pričom by touto povinnosťou už nemuselo byť zaťažené obdobie rokov 2029 – 2048, kedy by bolo toto pásmo už plne k dispozícii pre technologicky pokročilejšie služby. V súčasnosti je prídelenie preferenčných kanálov rozdelené relatívne rovnomerne medzi všetkými operátormi a zachovanie tohto rozdelenia je pre poskytovanie GSM v prihraničných oblastiach a osobitne v Bratislave nevyhnutné.
- e) V neposlednom rade umožňuje obnova individuálnych práv do r. 2028 úradu dôslednejšie analyzovať potrebu zabezpečenia povinnosti veľkoobchodnej ponuky, osobitne MVNO, a to aj v závislosti na komerčnom vývoji na trhu mobilných komunikácií, a prípadne sa s takouto povinnosťou vysporiadať s účinnosťou od r. 2029. Ukladanie takejto povinnosti na obdobie 8 mesiacov alebo hoci aj 3 rokov by s ohľadom na vysokú investičnú náročnosť prípravy takéhoto prístupu nebolo primerané ani v situácii, ak by si reguláciu MVNO vyžadoval stav súťaže na trhu (čo si podľa viackrát opakovaného a podrobne odôvodneného názoru našej spoločnosti nevyžaduje).

Pokiaľ ide o splatnosť jednorazovej úhrady za pridelenie frekvencií, tak navrhujeme jej predĺženie, a to tak, aby jej splatnosť bola posunutá do 4. štvrtroku 2024. Táto požiadavka je odôvodnená tým, že ide o nie zanedbateľný objem finančných prostriedkov, pričom výdavky v takýchto objemoch musia prejsť pomerne zložitými internými schvalovacími procesmi, a to najmä v prípade väčších korporácií.

S pozdravom,

ePodpis: Mgr.
Marek Chovanec

.....
(podpísané kvalifikovaným elektronickým podpisom)

Slovak Telekom, a.s.

Mgr. Marek Chovanec

Manažér regulátorных záležitostí

Na základe Podpisového poriadku spoločnosti Slovak Telekom, a.s.

